Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű, az intézmények semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért

►**B**

A TANÁCS 92/100/EGK IRÁNYELVE

(1992. november 19.)

a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról

(HL L 346 , 27.11.1992, o. 61)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
►**M1**	A Tanács 93/98/EGK irányelve (1993. október 29.)	L 290	9	24.11.1993
►**M2**	Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.)	L 167	10	22.6.2001

▼B

A TANÁCS 92/100/EGK IRÁNYELVE

(1992. november 19.)

a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 57. cikke (2) bekezdésére, 66. és 100a. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ([1]),

az Európai Parlamenttel együttműködve ([2]),

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([3]),

mivel a tagállamok között olyan különbségek léteznek a bérlet és a haszonkölcsön területén a szerzői jogi művek és szomszédos jogi teljesítmények jogszabályok és gyakorlat által biztosított jogi védelmével kapcsolatban, amelyek kereskedelmi akadályokat képeznek és a verseny torzulását eredményezik, valamint alkalmasak arra, hogy akadályozzák a belső piac megvalósítását és megfelelő működését;

mivel a jogi védelem tekintetében fennálló különbségek tovább növekedhetnek azáltal, hogy a tagállamok új és egymástól eltérő jogszabályokat fogadnak el, vagy a jogszabályokat értelmező nemzeti bírói joggyakorlat eltérő módon fejlődik;

mivel ezen különbségeket a Szerződés 8a. cikkében meghatározott célnak, a belső határok nélküli térség kialakításának érdekében meg kell szüntetni, hogy így a Szerződés 3. cikke f) pontjának megfelelően olyan rendszer jöjjön létre, amely akadályozza a közös piacon belüli verseny torzulását;

mivel a szerzői jogi művek és a szomszédos jogi teljesítmények bérbeadása és haszonkölcsönbe adása különösen a szerzők, az előadóművészek, valamint a hangfelvétel-előállítók és filmelőállítók számára egyre jelentősebb szerepet tölt be; mivel a szerzői jogi kalózkodás egyre növekvő veszélyt jelent;

mivel a szerzői jogi művek és a szomszédos jogi teljesítmények számára a bérbeadás és haszonkölcsönbe adás joga által biztosított megfelelő védelem, illetve a szomszédos jogi teljesítmények számára a rögzítés, a többszörözés, a sugárzás és a nyilvánossághoz való közvetítés joga által biztosított megfelelő védelem alapvető jelentőségű a Közösség gazdasági és kulturális fejlődése szempontjából;

mivel a szerzői jog és a szomszédos jogok által biztosított védelemnek alkalmazkodnia kell az új gazdasági fejleményekhez, így például az új felhasználási módokhoz;

mivel a szerzők és előadóművészek alkotó és művészi tevékenysége megkívánja, hogy további alkotó és művészi tevékenységük biztosítása érdekében megfelelő jövedelmük legyen; mivel a hangfelvételek és filmek előállításához szükséges ráfordítások különösen jelentősek és kockázatosak; mivel e jövedelem és a ráfordítás megtérülésének lehetősége csak akkor biztosítható hatékonyan, ha a jogosultak megfelelő jogi védelemben részesülnek;

mivel ezen alkotó, művészi és vállalkozói tevékenységeket túlnyomóan önálló vállalkozói tevékenységként végzik, és mivel e tevékenységek folytatását a Közösségen belüli harmonizált jogi védelemmel meg kell könnyíteni;

mivel, amennyiben e tevékenységek elsősorban szolgáltatást valósítanak meg, teljesítésüket egy közösségi szinten harmonizált jogi keret megteremtésével szintén meg kell könnyíteni;

([1]) HL C 53., 1991.2.28., 35. o. ésHL C 128., 1992.5.20., 8. o.
([2]) HL C 67., 1992.3.16., 92. o., és az 1992. október 28-i határozat (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([3]) HL C 269., 1991.10.14., 54. o.

▼B

mivel a tagállamok jogszabályait úgy kell egymáshoz közelíteni, hogy az ne legyen ellentétes olyan nemzetközi egyezményekkel, amelyeken számos tagállam szerzői és szomszédos joga alapul;

mivel a közösségi jogi keret a bérbeadás és a haszonkölcsönbe adás joga és szomszédos jogok terén annak meghatározására korlátozható, hogy a tagállamok biztosítják a bérbeadás és haszonkölcsönbe adás jogát a jogosultak meghatározott körének, továbbá biztosítják a rögzítés, a többszörözés, a terjesztés, a sugárzás és a nyilvánossághoz történő közvetítés jogát a szomszédos jogok terén a jogosultak meghatározott körének;

mivel szükséges a bérlet és a haszonkölcsön ezen irányelv értelmében vett fogalmának meghatározása;

mivel az egyértelműség érdekében, a bérbeadás és haszonkölcsönbe adás ezen irányelv értelmében vett fogalmából célszerű kizárni a hozzáférhetővé tétel bizonyos formáit, így például a hangfelvételek vagy filmek (filmalkotások, audiovizuális művek vagy mozgóképek, hanggal vagy anélkül) nyilvános előadás vagy sugárzás céljából történő hozzáférhetővé tételét, valamint a kiállítás vagy helyszíni megtekintés céljából történő hozzáférhetővé tételét; mivel az ezen irányelv értelmében vett haszonkölcsönbe adás nem terjed ki a közönség számára nyitva álló intézmények közötti hozzáférhetővé tételre;

mivel amennyiben a közönség számára nyitva álló intézmény általi haszonkölcsönbe adásnál olyan díjat kell fizetni, amelynek összege nem haladja meg az intézmény működési költségeinek fedezéséhez szükséges mértéket, akkor ezen irányelv értelmében ez nem minősül közvetlen vagy közvetett gazdasági vagy kereskedelmi előnynek;

mivel szükséges olyan szabályozás bevezetése, amely a szerzőknek és előadóművészeknek elidegeníthetetlen jogot biztosít a méltányos díjazásra, miközben meg kell adni számukra a lehetőséget, hogy e jog érvényesítésével az őket képviselő közös jogkezelő szervezeteket bízzák meg;

mivel a méltányos díj egy összegben vagy részletekben, a szerződés megkötésekor vagy azt követően bármikor kifizethető;

mivel a méltányos díjazásnak figyelembe kell vennie a film, illetve hangfelvétel előállításában a szerzők, illetve előadóművészek hozzájárulásának mértékét;

mivel szükséges legalább a szerzők jogainak védelme a nyilvános haszonkölcsönbe adás tekintetében különleges szabályozás bevezetésével, és mivel az ezen irányelv 5. cikke alapján hozott intézkedéseknek összhangban kell lenniük a közösségi joggal, különösen a Szerződés 7. cikkével;

mivel a II. fejezet rendelkezései nem gátolják a tagállamokat abban, hogy a 2. cikk (5) bekezdésében megállapított vélelmet kiterjesszék a fejezetben foglalt kizárólagos jogokra, sem abban, hogy az előadóművészek e fejezetben szabályozott kizárólagos jogai tekintetében a hasznosítás engedélyezésének megdönthető vélelmét vezessék be, amennyiben e vélelem összeegyeztethető az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló nemzetközi egyezménnyel (a továbbiakban: Római Egyezmény);

mivel a tagállamok a szomszédos jogok jogosultjainak az ezen irányelv 8. cikke által előírtnál szélesebb körű védelmet is nyújthatnak;

mivel a harmonizált bérleti és haszonkölcsönzési jogok, illetve a harmonizált szomszédos jogok nem gyakorolhatók olyan módon, hogy azok a tagállamok közötti kereskedelem rejtett akadályát képezzék, illetve a médiában történő felhasználás időrendjének – a Société Cinéthèque kontra FNCF ügyben hozott ítéletben elismert ([1]) – elvébe ütköző módon,

([1]) 60/84 és 61/84 sz. egyesített ügyek, EBHT 1985, 2605. o.

▼B

ELFOGADTA EZEN IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

A BÉRBEADÁS ÉS HASZONKÖLCSÖNBE ADÁS JOGA

1. cikk

A szabályozás célja

(1) E fejezet rendelkezéseinek megfelelően és az 5. cikk rendelkezéseire is figyelemmel, a tagállamok biztosítják a jogot a szerzői jogi védelemben részesülő művek eredeti vagy többszörözött példányai és egyéb, a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott védelem alatt álló teljesítmények bérbeadásának és haszonkölcsönbe adásának engedélyezésére, illetve megtiltására.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában „bérbeadás” a határozott időre történő használatba adás közvetlen vagy közvetett gazdasági vagy kereskedelmi előny érdekében.

(3) Ezen irányelv alkalmazásában „haszonkölcsönbe adás” a közönség számára nyitva álló intézmény útján határozott időre történő használatba adás, amely sem közvetlenül, sem közvetetten nem irányul gazdasági vagy kereskedelmi előny szerzésére.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt jogok nem merülnek ki a 2. cikk (1) bekezdésében említett szerzői jogi védelemben részesülő művek vagy egyéb védelem alatt álló teljesítmények eredeti vagy többszörözött példányainak eladása vagy egyéb terjesztése által.

2. cikk

Jogosultak, valamint a bérbeadás és haszonkölcsönbe adás jogának tárgya

(1) A bérbeadás és haszonkölcsönbe adás engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos joga megilleti:

– a szerzőt, műve eredeti vagy többszörözött példányainak tekintetében,

– az előadóművészt, előadásának rögzítése tekintetében,

– a hangfelvétel-előállítót, hangfelvételei tekintetében,

– a film első rögzítésének előállítóját, filmje eredeti és többszörözött példányai tekintetében. Ezen irányelv alkalmazásában „film” a hanggal kísért vagy hang nélküli filmalkotás, audiovizuális mű vagy mozgókép.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában a filmalkotás vagy audiovizuális mű főrendezőjét a mű szerzőjének vagy egyik szerzőjének kell tekinteni. A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy egyéb közreműködők szintén szerzőnek minősülnek.

(3) Az építészeti és az iparművészeti alkotásokon fennálló bérleti és haszonkölcsönzési jog nem tartozik ezen irányelv hatálya alá.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt jogok átruházhatók, átengedhetők, illetve felhasználási szerződés tárgyát képezhetik.

(5) A (7) bekezdésben foglaltak sérelme nélkül, ha előadóművészek egyénileg vagy csoportosan filmelőállítóval film alkotására irányuló szerződést kötnek, ellenkező szerződéses kikötés hiányában vélelmezni kell, hogy az előadóművészek – a 4. cikkben foglaltakra is figyelemmel – bérbeadási jogukat átengedték.

(6) A tagállamok az (5) bekezdésben foglalthoz hasonló vélelmet a szerzőkre vonatkozólag is bevezethetnek.

(7) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az előadóművész és a film előállítója között létrejött, a film alkotására irányuló szerződés aláírását a film bérbeadása engedélyezésének kell tekinteni, amennyiben a szerződés méltányos díjazást biztosít a 4. cikkben foglaltaknak megfelelően. A tagállamok rendelkezhetnek továbbá úgy, hogy e bekezdést a II. fejezetben foglalt jogokra is megfelelően alkalmazni kell.

▼B

3. cikk

Számítógépi programok bérbeadása

Ez az irányelv nem érinti a számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv ([1]) 4. cikkének c) pontját.

4. cikk

Méltányos díjazáshoz való elidegeníthetetlen jog

(1) Ha egy szerző vagy előadóművész hangfelvételre vagy egy film eredeti vagy többszörözött példányára vonatkozó bérbeadási jogát a hangfelvétel vagy film előállítójára ruházta vagy nekik átengedte, a szerző vagy előadóművész a bérbeadás ellenében továbbra is megfelelő díjazást követelhet.

(2) A bérbeadásért járó megfelelő díjazáshoz való jogról a szerző vagy előadóművész nem mondhat le.

(3) A megfelelő díjazáshoz való jog érvényesítésével meg lehet bízni a szerzői jogok vagy az előadóművészi teljesítmények közös jogkezelését végző szervezetet.

(4) A tagállamok rendelkezhetnek arról, hogy a közös jogkezelést végző szervezetek elláthatják-e, és milyen mértékben a megfelelő díjazáshoz való jog érvényesítését, illetve azt, hogy ezen díjat kitől lehet igényelni vagy beszedni.

5. cikk

Kivételek a nyilvános haszonkölcsönbe adás kizárólagos joga alól

(1) A tagállamok a nyilvános haszonkölcsönbe adás tekintetében kivételeket határozhatnak meg az 1. cikkben foglalt kizárólagos jog alól, amennyiben legalább a szerzők e haszonkölcsönbe adás ellenében díjazásban részesülnek. A tagállamok szabadon, kultúrpolitikai célkitűzéseiknek megfelelően határozhatják meg e díjazás mértékét.

(2) Amennyiben a tagállamok az 1. cikkben foglalt kizárólagos haszonkölcsönbe adási jogot hangfelvételek, filmek és számítógépi programok esetében nem alkalmazzák, legalább a szerzők számára díjigényt biztosítanak.

(3) A tagállamok az intézmények bizonyos kategóriáit mentesíthetik az (1) és (2) bekezdésben foglalt díjfizetési kötelezettség alól.

(4) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve 1997. július 1. előtt jelentést készít a Közösségen belüli nyilvános haszonkölcsönzésről. E jelentést továbbítja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

II. FEJEZET

SZERZŐI JOGOKKAL SZOMSZÉDOS JOGOK

6. cikk

A rögzítés joga

(1) A tagállamok biztosítják az előadóművészek számára a kizárólagos jogot előadásaik rögzítésének engedélyezésére, illetve megtiltására.

(2) A tagállamok biztosítják a műsorsugárzó szervezetek számára a kizárólagos jogot sugárzott műsoraik rögzítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, függetlenül attól, hogy a közvetítés vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.

([1]) HL L 122., 1991.5.17. 42. o.

▼B

(3) A kábeles műsorszolgáltató szervezeteket nem illeti meg a (2) bekezdésben biztosított jog, amennyiben kábel útján kizárólag továbbközvetítik a műsorsugárzó szervezetek sugárzott műsorait.

▼M2

▼B

8. cikk

A nyilvánossághoz történő közvetítés és sugárzás

(1) A tagállamok biztosítják az előadóművészek számára a kizárólagos jogot előadásaik vezeték nélküli sugárzásának és nyilvánossághoz történő közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, kivéve ha az előadás már maga is sugárzott előadás, vagy rögzített felvételen alapul.

(2) A tagállamok biztosítják azt a jogot, amelynek célja, hogy a felhasználó egy egyszeri méltányos díjat fizessen a hangfelvétel kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala, illetve e hangfelvétel példányának vezeték nélküli sugárzása vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítése esetén, valamint hogy ezen díjat az érintett előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között felosszák. Az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók közötti megállapodás hiányában a tagállamok meghatározhatják a feltételeket, amelyek alapján közöttük a díj felosztásra kerül.

(3) A tagállamok a műsorsugárzó szervezetek számára kizárólagos jogot biztosítanak sugárzott műsoraik vezeték nélküli sugárzásának, illetve nyilvánossághoz történő közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, amennyiben e közvetítés olyan helyiségben történik, amely belépti díj ellenében hozzáférhető a nyilvánosság számára.

9. cikk

A terjesztés joga

(1) A tagállamok biztosítják

– az előadóművészeknek, előadásaik rögzítése tekintetében,

– a hangfelvétel-előállítóknak, hangfelvételeik tekintetében,

– a filmek első rögzítése előállítóinak, filmjeik eredeti és többszörözött példányai tekintetében,

– a műsorsugárzó szervezeteknek műsoraik rögzítése tekintetében, a 6. cikk (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően,

a kizárólagos jogot arra, hogy ezen védelem alatt álló teljesítményeket, illetve azok többszörözött példányait adásvétel útján vagy egyéb módon a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék (a továbbiakban: terjesztési jog).

(2) A terjesztési jog a Közösségen belül az (1) bekezdésben foglalt védelem alatt álló teljesítmények tekintetében csak a jogosult által vagy az ő hozzájárulásával más által végzett Közösségen belüli első eladás által merül ki.

(3) A terjesztési jog az I. fejezet rendelkezéseit – így különösen az 1. cikk (4) bekezdését – nem érinti.

(4) A terjesztési jog átruházható, átengedhető, illetve felhasználási szerződés tárgyát képezheti.

10. cikk

A jogok korlátozása

(1) A tagállamok a következő esetekben korlátozhatják a II. fejezetben foglalt jogokat:

a) magáncélú felhasználás esetén;

▼B

b) rövid részletek felhasználása esetén napi eseményekről szóló tudósításhoz kapcsolódóan;

c) a műsorsugárzó szervezetek által saját eszközökkel és saját műsor céljából végzett, ideiglenes (efemer) rögzítés esetén,

d) kizárólag oktatás vagy tudományos kutatás céljából végzett felhasználás esetén.

(2) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, bármely tagállam bevezethet olyan korlátozásokat az előadóművészek, hangfelvételek-előállítók, műsorsugárzó szervezetek és a filmek első rögzítésének előállítói védelme tekintetében, mint amelyekről az irodalmi és művészeti alkotások szerzői jogi védelme tekintetében már rendelkezett. Kényszerengedély azonban csak a Római Egyezmény rendelkezéseivel összeegyeztethető mértékben írható elő.

▼M2

(3) A korlátozások kizárólag olyan különleges esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

▼B

III. FEJEZET

VÉDELMI IDŐ

▼M1

▼B

IV. FEJEZET

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

13. cikk

Időbeli hatály

(1) Ezt az irányelvet alkalmazni kell mindazon – ezen irányelvben foglalt – szerzői jogi védelemben részesülő művekre, előadásokra, hangfelvételekre, műsorokra, és filmek első rögzítésére, amelyek védelme 1994. július 1-jén a tagállamok szerzői jogi, illetve szomszédos jogi rendelkezései alapján még fennáll, illetve amelyek az ezen irányelvben foglalt védelmi feltételeknek ebben az időpontban megfelelnek.

(2) Ennek az irányelvnek az alkalmazása nem érinti az 1994. július 1. előtt végzett felhasználási cselekményeket.

(3) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott tárgyak bérbe- és haszonkölcsönbe adását a jogosultak által engedélyezettnek kell tekinteni, amennyiben azokat 1994. július 1. előtt bizonyítottan e célból tették harmadik személyek számára hozzáférhetővé vagy szerezték. A tagállamok különösen digitális felvételek esetében azonban rendelkezhetnek úgy, hogy a jogosultak az érintett tárgyak bérbe- és haszonkölcsönbe adásáért megfelelő díjazásban részesüljenek.

(4) A tagállamok nem kötelesek a 2. cikk (2) bekezdését alkalmazni olyan filmalkotásokra vagy audiovizuális művekre, amelyek 1994. július 1. előtt készültek.

(5) A tagállamok meghatározhatják azt az időpontot, amelytől kezdve a 2. cikk (2) bekezdését alkalmazni kell, ez az időpont azonban nem lehet későbbi, mint 1997. július 1.

(6) Ez az irányelv a (3) bekezdés sérelme nélkül és a (8) és (9) bekezdésekre is figyelemmel nem érinti az elfogadása előtt megkötött szerződéseket.

▼B

(7) A (8) és (9) bekezdésre is figyelemmel, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy azon jogosultak, akik az ezen irányelv végrehajtása céljából elfogadott nemzeti jogszabályok értelmében új jogokat szereznek és már 1994. július 1. előtt felhasználást engedélyeztek, vélelmezni kell, hogy ezen új kizárólagos jogaikat átruházták.

(8) A tagállamok meghatározhatják azt az időpontot, amelytől kezdve a 4. cikkben meghatározott elidegeníthetetlen megfelelő díjazáshoz való jog fennáll, ez az időpont azonban nem lehet későbbi, mint 1997. július 1.

(9) Az 1994. július 1. előtt megkötött szerződések tekintetében a 4. cikkben foglalt, megfelelő díjazáshoz való elidegeníthetelen jog csak akkor alkalmazható, ha a szerzők vagy előadóművészek, vagy azok képviselői erre vonatkozóan kérelmet terjesztenek elő 1997. január 1. előtt. Amennyiben a díjazás mértékében a jogosultak nem tudnak megállapodni, a tagállamok meghatározhatják a megfelelő díjazás mértékét.

14. cikk

Kapcsolat a szerzői jog és a szomszédos jogok között

A szomszédos jogok ebben az irányelvben foglalt védelme nem érinti és nem korlátozza a szerzői jogok védelmét.

15. cikk

Záró rendelkezések

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 1994. július 1. előtt megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

16. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.